

KOTZÓ PÁL

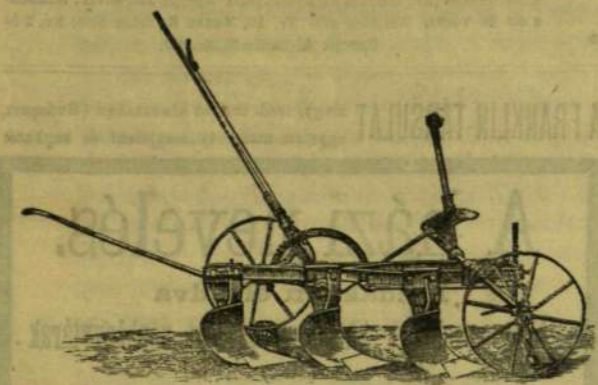
gépészmérnök, Budapest, VIII. Üllői ut 18-ik szám.

ajánl megvételre

CARRET R. és FIAI gőzmozdonyait, fa-, szén- és szalmafűtésre, gőzcseplőt kettős tisztító szerkezettel, sorvetőgépeit.

JÁRGÁNY cséplőit tisztító szerkezettel és anélkül, különféle rostáit, trierőket.

KOTZÓ szab. három bárázdás vasekét nagy munkaképességgel, szecekvágókat, répvágókat stb. 6003

Az ECKSTEIN-féle befőttes hólyagpapiros,

kiváltképen alkalmas a befőttes üvegek bekötésére, az eredeti gyári védjeggyel ellátva, mint már számos évvel ezelőtt, úgy az ez évi idényre is a legutányosabb eredeti gyári árak mellett kapható

Posner Károly Lajos,

csász. kir. udv. papiros és írőeszköz szállító. 5998

Tömeges végeledás

szabadkozott revolverek és Lefauchaux-fegyverekből. Műtán a gyárnak pénzre van szüksége, leszállításokat eszközölünk; a kinek szilárd fegyvere van szüksége, iparkodjék vásárolni, miután arra soha többé nem lesz ilyen rendkívül kedvező alkalom, kaphatók még: néhány szabadkozott revolver, 7 mm., 6 lövésre, pontosan 50 lépésre hordva, szabadék. vont csövel, 1 db. a hozzávaló tokkal és gyutacsokkal teljesen, szépen fénnyezve, frt 3.50, és frt 4.50, a jobbakkól; 1 db. 9 mm. revolver, kettős mozgással, vont csövel, 100 lépésre hordva, tok- és gyutacsokkal, frt 4.50, és frt 5.50, ugyanasz teljesen 12 mm. nagyságú frt 5, és frt 6. Minden revolver keszeség mellett adatik; jól ki van próbálva, s a legjobb szabadkoz. fogókkal ellátva Csappantus puskák, 1 csövel, frt 3, frt 6, 7, ugyanasz kettős vadászfegyver frt 10.50, 12.14. Valamennyi a legjobb dűmbezi csövekkel, 3 egész 6 frt-ért a legzsibb hülyg-revolverek, oly kicsinyek, hogy a mellényben elernek, 6 löv. a sel. gyutacsokkal. Lőtűk Lefauchaux-vadászfegyverek, legújabb szerkesztben, vont dömbezi és p.köszeg-csővel, db-on frt 20.50, 24, 28 a legfinomabbak, vésettél vagy a nékül, jól átvizsgálva és megpróbálva, keszeség mellett; frt 9.50, egész frt 12.50 a lejjobb szalon Flobert-fegyverek, hátaltöltők, golyókapocsosak vagy adót gyutacsosak megüthetők, keszeség mellett, hozzávaló faszékláblával. Minden let-zó vadászcikket hozzájuk megsezer

RIX ANTAL,

Bécs, II. Praterstrasse 16.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem utca 4) megjelent és kapható

FRANKLIN ÉLETE.
Franciából fordította
de Gerardo Attila.
Ára füzve 50 kr.

Az eszmény a művészetben.

Írta **TAINÉ H.**

(Az „Ecole des beaux-arts“-ban tartott előadások.)

Franciából fordította

HARRACH JÓZSEF.

Ára füzve 80 kr.

RÓMAI RÉGISÉGTAN,

A RÓMAI IRODALOMTÖRTÉNET VÁZLATÁVAL,

BOJESÉN-HOFFA NYOMÁN

a gymnásiumok felsőbb osztályai számára és magánhasználatra,

átdolgozta

ÓKÁNYI PÁL,

tanár.

108 ábrával.

Ára füzve frt 1.40

ZILTZER J. Budapest, Dorottya-utca 5-ik sz.

Magyarországban az egyedüli 5979

drágakő-köszörülése és kőkereskedése,

a hol drágakövek és féldrágakövek legszebben mintázattalnak, egybekötve

véső-, domborító- és műnyomdai intézettel és pecsétbélgyárral.

minden e szakmához tartozó munkák a legutányosabb eredeti áron készítetnek.

Művezető: **SILBERMAN H.**

drágakő-köszörülő és vésnök.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek.

Honi és világesemények heti sommaja
kül- és belpolitika elfogulatlan magyarázója
sem pártoktól, sem kormányhatalomtól nem „befolyásolt“

teljesen független politikai lap

Politikai Újdonságok,

melyben az olvasó egybefoglalva, mindent megtalál, a mi itthon és az öt földrészen figyelemre méltó történik, a mely ekként, kivált oly vidéken, hol a hiányos postajárás a napi értesülést különben is megnehezíti, a napilapokat is tehetőleg pótolja.

A „Politikai Újdonságok“ kiadóhivatala

(Budapest, egyetem utca 4. sz.)

előfizetéseket folyton elfogad következő feltételek mellett:

A „Politikai Újdonságok“ évfolyamra frt 1.50
A „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Újdonságok“ együtt évfolyamra frt 3.-

A Franklin-Társulat magy. irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

TELJES

FRANCZIA ÉS MAGYAR SZÓTÁR

Írta

MÁRTONFFY FRIGYES.

ELSŐ KÖTET: francia-magyar rész.

Ára füzve 4 frt.

MAGYAR

PÉNZÜGYI TÖRVÉNYISME.

Folytonos vonatkozással

magya államháztartásnak 1868-tól 1875-ig terjedő tényleges eredményeire.

Írta

Dr. MARISKA VILMOS.

Második bővített kiadás.

Ára füzve 3 frt 60 kr.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI ÚJDONSÁGOK együtt: félévre 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 3 frt félévre 4 * Csupán a POLITIKAI ÚJDONSÁGOK: egész évre 3 frt félévre 3 * Külföldi előfizetésekre a postaiilag meghatározott vitéldji is csatolandó.

32-ik szám 1880. BUDAPEST, AUGUSZTUS 8. XXVII. évfolyam.

MAGYAR FESTŐK.

WÁGNER SÁNDOR.

A GÉNIUSZ áldó ihlete az egyes emberöltőben ep oly csodásan és rejtélyesen nyilatkozik, mint a nagy természet a maga virágainak és gyümölcsének megadásában. Van esztendő, mikor a virágot pazar bőséggel faksztja, — s gyümölcsben, és egyéb terményben pedig nagyon is fukar; és van esztendő, mikor különösen erre vagy arra a fajra kedvez az idő. Van emberöltő, a mely feltűnő gazdag számmal a költői eszmék és érzések iránt bir eleven, teremtő fogékonysággal, s a nemzeti költészet magasra emeli, egytetemes virágzásra lendíti, mint a nemzedék, melynek jászai Vörösmarty, Petőfi, Arany és Tompa voltak; s van nemzedék, mely megint a filozofia és komolyabb tudományok művelésére hajlik, mint a francia encyclopedisták, s mint a mai kor jelesebb író-erői kevés kivétellel mindenütt. S van emberöltő, mely kiválólag, szinte kizárólag a politikai pályára tódul, mint Franciaországban a nagy forradalom idejében, mint nálunk 1848-ban, mikor részint a nemzeti érdek, részint a politikai láz minden egyéb térről elvonja a szellemeket; — s van nemzedék viszont, melyben a politikától majdnem valamennyi igaz tehetség elfordul, kiválóan a művészetekért rajong, minden ágában előnti, s a remek alkotások egész seregével gazdagítja, mint a hogy egymásután pár emberöltő a szerencsés Olaszországban megalkotta a renaissance korszakát.

Fájdalom, nekünk a géniusz régebben kevés művészt adott. Legalább 1848 előtt alig működött valaki, a ki ezt a nevet igazán megérdemelte volna. Ugy látszott, hogy a nemzetben teljesen hiányzik az érzék szóval és áldozattal lelkesedni a képzőművészetekért, és hiányzik a hivatás valami jobbat teremteni e téren.

Ma már, hála istennek, ez a látszat fényes csáfolatot nyer, legalább a mi az alkotást illeti; az érdeklődés tekintetében is mozognak ugyan, de nem annyira, a mennyire akár a nemzet értelmiségének ereje, akár művészeinek örvedetes száma megkövetelné azt.

Örvendetes művészeink szép száma; annival inkább, mivel nagyobbára oly kitünőségek, a kikre nemcsak a nemzet becéző jóakarata fogja rá, hogy művészek, hanem az egész műszerető világ elismeréssel említi nevüket. Zichy

és Munkácsy Párisban, Benczúr, Böhm, Lietzenmayer és Wágner Münchenben, Ligeti, Lotz, Keleti, Székely stb. itthon, Tilgner Bécsben és Huszár Budapesten, hogy az elhalt Izsó Miklóst és Paál Lászlót ne is említsük, a fiatalabbakat pedig egészen elhallgassuk: oly művészi erők, a kiket bármely nemzet szivesen vallana a magáénak. Ugy tetszik nekünk, mintha a művészet géniusza ki akarta volna pótolni eddigi mulasztásait irántunk, s különös szeretettel fordult volna választottaiért épen mihozzánk. Mig erős politikai és parlamenti életünk 1848 óta alig mutat hat föl néhány új kapacitást, mig költői irodal-

WÁGNER SÁNDOR.

teremthetnek. Működnek és hatnak, a hol laknak, s becsületet szereznek a magyar névnek mindenütt.

Azok között, a kiknek nevéhez a legtöbb elismerés és legtöbb diadal fűződik, foglal helyet Wágner Sándor is, a müncheni képzőművészeti akadémián a történeti festészet tanára, kinek arcképe mai számunk élén látható.

Született 1838-ban, az ország fővárosában, hol atyja a tárnoki örök titkára volt. A kis Sándor nem sokáig érvendített szeretetének, mert igen ifjan, még négy éves korában elvesztette; így egész neveltetésének gondja édes anyjára (a ki Raitz-leány volt) maradt s a ki a nehéz földatlat női gyöngédséggel, de teljes tudatossággal oldotta meg. A kis fiúval az elemi iskolákat elvégeztetve, az ágostai evangélikusok budapesti gymnasiumába adta, noha más hitet vallott; mert e közép-iskolának már akkor is jó hírneve volt az idegen felekezetek között. Wágner édes anyjának pedig mindenek fölött a jó intézet lebegett szemei előtt. A kis Sándor ügyes, eleven gyerek volt, tanárainak és pártásainak kedvence; az utóbbiak közül még most is éléken emlékszik Fröhlich Gusztávrá, «Curtius» derék fordítójára, és Györy Vilmosra, a sokoldalú jeles inkrára. Velők végzett szorgalommal és eredményrel hat osztályt; aztán elváltak utjaik. Azok folytatták gymnázialis tanulmányaikat, — ő pedig a festői pályáról álmodozott.

Régen eldönti ugyan magában, hogy festő lesz, de azt családja ellenkezése miatt nem tekinthette bizonyosnak. Még csak az volt bizonyos, hogy ő legtöbb hajlamot a művészet iránt nyert. E hajlamai már gyöngye gyermek-korában nyilvánkoztak; s a mi bizonyítja Carlyle híres mondatát, hogy «a gyermek a férfi apja», — a kis Sándor már mint gyermek ösztönszerű rajzaiban a maga különös szakjába nyult, a menyinyben legnagyobb előszeretettel rajzolt lovat és csikóst, a mi a mai híres mesternek is legkedvesebb tárgyai közé tartozik, s épen a legnagyobb bravúrral fűti. Már akkor, a mikor afféle apró piktor volt, komolyan a festői pályára gondolt; s mikor a gymnáziumból kikerült, annál erősebben ébredt fel ez a vágya. Édes anyja és rokoni nem ellenzték tovább, beleegyeztek pályaválasztásába. Wágner tehát 1854-ben, 16 éves korában Bécsbe ment, hol a művész-akadémia növendéke lett, az előtanulmányokat még Pesten megszerezve Weber Henriktől, kinek történeti képe «Mátyás király bevonulása Budára» eléggé ismeretes.

A bécsi képzőművészeti akadémia ez időszerte meglehetősen pártolásnak örvendett, noha tanárai nagyon is mediokritások voltak. Magyar ifjaink leginkább Bécsbe gyűltek, mert hozzájuk legközelebb esett, — s innen mentek aztán távolabb. Wágner másfél esztendőig tanult itt Blaas, Geiger és Meyer alatt, s még félévig dolgozott az akadémián kívül; aztán Münchenbe tért, melynek művészeti akadémijára Cornelius és utódja, Kaulbach neve: nem mindennapi fényt vetett. A fiatal művészek kedvezett a szerencse, a mennyiben sikerült mihamarabb Piloty iskolájába bejutni, mely ekkor emelkedett mind nagyobb, majd teljes virágzásra. S itt dolgozott Wágner, Piloty oldala mellett, egészen 1864-ig; de mindjárt kezdetben oly buzgó törekvéssel látott művészete titkainak, s oly eredménnyel tehetségéhez kifejtéséhez, hogy már 1859-ben, 21 éves korában föllépett és nevet vívott ki első önálló képével. Ez «Dugovics Titusz», a nándorfejérvári toronyőr, ki a törököt, midőn a félhódot ki akarja tűzni, megragadja, hogy lesujtsa, s mivel vele nem bír, magával rántja a mélységbe. A képnek nemcsak páthosza, de kivált bevégzett technikája megápitotta a fiatal művész hírét s rávonta a figyel-

met nemcsak itthon, hol a képet a nemzeti muzeum számára megszereztek, s a régi műgylet metszetben album-lapul is kiadta, — hanem még inkább Münchenben, hol nem sokára a National-Museum két nagy freskójának elkészítésére nyert megbízást. S Wágner a nehéz fresko-festésben oly könnyűséget, oly elevenséget és szingazdagságot tanusított, hogy Kaulbach, a ki a maga gyakorlati után nagyon is méltányolni tudta ezt a sikert, a legnagyobb dícsérettelkel halmozta el, s kieszközölte, hogy művésznünk 1866-ban a müncheni képzőművészeti akadémiához helyettes tanárnak neveztek ki a technikai osztályba, 1869-ben pedig rendeznek, s mint ilyen, két év előtt az egyik ügynevezett «Componir-Schule»-ba ment át, hol már önállóan is dolgozó tanítványai kompozíciókat csinálnak, leginkább a történeti festészet körében.

Wágner a muzeumi freskókon három esztendőn át (1861—1864-ig) dolgozott, s mint kitűnő fresko-festő hagyta el a termet. A következő évben festette a budapesti vígadóban a „Mátyás diadala a cseh Holubáron” cz. jelenet et, hasonlóképpen à la fresco; majd Stiglitz, szentpétersvári bankár érterme számára készítet egy németalföldi vadász-jelenetet, szintén freskomodorbán. A művész általában igen termékeny, kepeinek száma hosszú sor. Szenvedélye levén az utazás, melyet mindig műtanulmányozással, vázlatok készítésével köt össze, néhány év előtt bejárta a magyar alföldet, különösen Debreczen és a Hortobágy vidékét; beutazta többször Olaszországot; meglátogatta Párist, s 1877-ben pár hónapot időzött Spanyolországban. A magyar, az olasz s a spanyol utazó azóta több híres képen örökítette meg. A magyar utnak termékei: „A debreczeni csikósok versenyé”, mely a mester egyik lelegevőbb és legthatásosabb képe; egy csomó kisebb genre, minő: „Náduvári istálló”, „Debreczeni ménés”, „Csikós löhátón”, „Három Grácia” (három szép delelő ló) stb. Az olasz utnak gyümölcsei a „Római bikaviadal” és a „Római cirkus”. A spanyol ut inspirációjából született a „Spanyol postakocsi”, melyet néhány hét előtt közöltünk s a „Picador” (spanyol bikaviador), mely a művész legutolsó nagy képe, s tavaly készült el vele.

A korábbi évekből valók pedig: „Zápolya Izabella”, „Szent István megkeresztelése”, oltárkép, Hídján, Bezerejű özvegynél; aztán a „Nő-rablás”, mely Amerikába került, s a „Huszár-bravour”, mely Párisba jutott; hasonlóképp „Erzsébet királyasszony arcképe”, mely a nemzeti muzeum tulajdona 1867-ből. A felsőssé asszony maga ült a művészenk Bécsben, 1866-ban.

S e dús termékenység még nem meríti ki Wágner munkásságát. Ő egyike a legkönnyedebb és legügyesebb illusztrátoroknak. *Petjű* díszkiadásában nem egy képe található; s még többet készített egy berlini vállalat számára, leginkább római jeleneteket; s végre most jelen meg tőle Spanyolország és a spanyol népélet illusztrálása, mely pompás nagy negyedrűti alakban mintegy 24—25 füzetre fog terjedni.*

Legyen megemlítve még, hogy Wágner nős és gyermekes, boldog családja. 1863-ban házasodott először, nőül vévén Oldenburg, híres müncheni könyvkiadó idős leányát, ki azonban 1869-ben elhalálozott, három kis gyermeket hagyva hátra; a művész 1874-ben másodszer házasodott, oltárhoz vezette volt ipa ifjabb leányát, így szereve meg a kis árváknak a legszeretőbb mostoha anyát.

* A jeles művész képeiből lapunk eddig a következőket mutatta be: «Mátyás diadala a cseh Holubáron» (V. U. 1875. évi 43. szám.), «Huszár-bravour» (V. U. 1878. évi 11. sz.), «Bikaviadal Rómában» (1878. évi 32. sz.), «Kocsiverseny Rómában» (1878. évi 44. sz.), «Spanyol postakocsi» (1880. évi 11.). — Három képét mai számunkban mutatjuk be. — Szerk.

Wágner udvarias és szeretetreméltó mint ember, kinek társalgása könnyű és élénk; mint művészenk is minden alkotásában föllelhető e vonás. Nagyon szereti az eleven, mozgalmass jeleneteket, s ezeket oly szerencsével viszi át vászonra, mint a mai korban kevesen; épen azért, a mely kiállításon megjelent, mindegyiket kitüntetéssel hagyta el. Mint tanár pedig, — no az per excellence professzor, nyugodt, hideg, szinte kimért; de tanítványai mindannak daczára tisztelttel és szeretettel környezik, mert tanulhatnak tőle. A másik magyar tanárral, Benczúr Gyulával ű a müncheni művész-akadémia kedvence. A növendékek minden nemzeti-ségi különbség nélkül igyekeznek bejutni osztályába; föltalálható ott Európa majdnem minden nemzetisége, Amerika és Ausztrália nem egy szülőtte. A magyarok közül tanítványai voltak Greguss János és Szinnyei Merse, a néhai sárosi főispán fia, a ki igen tehetséges festő, de a ki hálásabbnak tartja otthon az «ösi telket» szántani, azután Munkácsy is egy darabig, — s a fiatalok közül többen.

Sajnos, hogy ily kitűnő erők, mint Benczúr és Wágner, idegen nemzet akadémijának büszkeségei — s tollunk alá tolu a kérdés: hogy meddig lesznek azok?

Vajjon nem volna-e alkalmas épen ez időben, midőn annyi kiváló, európai nevű művésznünk van, Budapesten egy művész-akadémia fölláttása? Vajjon ki tudja, hogy e jeleséink után nem következnek-e epigonok, ép ugy, mint 1848 óta a költészetben? Később több lesz talán a pénzünk, de nem lesznek méltó művészeink, s a művész-akadémia, közművelődésünk e hiányzó intézete ismét e fog maradni nagy időre: míg most, bár megerőteltéssel, áldozattal, de emberek tekintetében könnyen volna szervezhető.

Ez oly eszme, melyet bővebben fejtegetni nem itt a helye, — de melyet itt föl nem vetni szinte lehetetlen vala. Fölvetettük a kérdést, de nem feleltünk rá s — az illetékes körök gondolkozzanak a méltó válaszlól.

Széchy Károly.

A bástyafokon.

A bástyafokról az éjbe tekintek,
Mely széjjelbontja sűrű fátyolát;
Izzó fejemre hűs szellők legyintnek,
Lehajló ág lombja ól át.
Alant a város, — és a zörgő láрма,
Míg fölér, halk morajra változik;
Paloták távol ragyogó világa
A sötétéggel küzdve kűzdökik.

Bolygó tüzek, ti ragyogó világok,
Mít integettek messziről nekem?
Hisz a mióta járom e világot,
Ugyis bolygóttűz fényét kergetem.
Kisértekek bőséje nem riasztott,
Tövis hiába tépett, vérezett,
Ösvényem elvész . . . sohasem aggasztott
Ha vitt is utam ingovány felett.

Hányszor ringatta lelkem' édes álom,
Csendes hajlékot rajzolva életem,
Kicsiny hajlékot, mely az én világom,
Hol szív és minden, minden az enyém.
Elérlek-e, hol ringatásra várnak
Hő szerelemmel ölelő karok,
Vagy bús homályán rémes éjszakámnak
Elhagyottan összeroszadok? . . .

A bástyafokról az éjbe tekintek,
S ki tudja, merre és mit gondolok?
Bús homlokomra hűs szellők legyintnek,
Körülem a lomb csöndesen susog.
Tarjagos felhő feketétre váltja
Az ég csillaggal áttört bársonyát;
Minden kihalt — csak egy-két mécs világa
Tündöklék még a mély sötétben át! . . .

Pap Kálmán.

JOBB KEZEM.

ELBESZÉLÉS.

IRTA BAKSAY SÁNDOR.

(Folytatás.)

V.

Ha győzünk!
És hát nem győztünk eleget? Még sem látam többé azokat a gyémántvizű kék szemeket.
Eddig még csak első szakaszai folytak a mi quadrilleunknak. A sok 'helyesere': «tour-demain»; «félj be»; «tour-demain»; «egészen át»; «tour-demain»; «coquette»; «tour-demain»; «séta»; «tour-demain» stb. Ebből állott az öt első szakasz.

Hanem a hatodik szakasz rá tette. Colonne: egyes lánc; colonne: kettős lánc; colonne: hid; colonne: nőcsere; és azután minden rög-tönzött képtelenség, a mi csak előfordulhat egy olyan quadrilleban, a hol minden ember rendezőként szerepel. Csalódnak; a rendező láthatatlan.

Ugy mentünk mintegy álomban. Szárnyakon.

Főlkérültünk a Mátrának. A felhők itt szokták magukat összeszedni, mikor unják már a harmatot, a permetéget, a kurta záporokat.

Nem ér az ennek a földnek semmit. Felhőszakadás kell ennek, hogy folyókká áradjanak az erek és patakok. A Tarna, a Zagya, a Tápió, a Rákos, a Gombás. — Az Ipoly, a Garan, a Nyitra, a Vág.

Ez így tart három hónapig. Sohasem voltak ilyen felhőszakadások Magyarországon. Menynyi szép fát kimosott és aláodort; mekkora köveket görgetett alá; mennyi szép vetést beiszapol, behordott kavicsal. És hogyan nőtt, hajtott, felhúzalkodott utána a csalán, a kibe nem üt a ménkü.

Jött aztán egy kegyetlen szél, a mely felzaggatta a felhőket, rongyokra tépte, elhajtottá északnak, délnek, keletnek, el a világ-vegei.

De nem irok én ide allegóriákat, csak a magam szegény élettörténetét. Azonban ha még oly szegény is: minek szégyenkezem én ezt a szegény történetet összekötni azzal a felhőszakadással, a melynek én is egy ceppje voltam. Mikor én is ott voltam mindenütt, a hol győzni kellett, azok között, a kik győzni szoktak.

Győztek-e, győztünk-e? Mit tudtam én azt akkor? Mit tudja azt a katona, sokszor még ha százados is! Addig sohasem győz az ember, míg ellenségre talál.

Elég volt annyit tudnunk, hogy tegnap Szolnok utcaínt mostuk ki, ma a bicskeit, holnap a váczit, azután a nagysarlóit, mert mi vagyunk a hadsereg utzasoprói. Arra is emlékszem, hogy zászlóaljunk a Vágnál ünnepelte születése napját. A peredi mezőn töltötte be az egy évet.

Hogy megnőt egy esztendő alatt ez a gyerek, és hogy megfogott! Hogy megemberedett és hogy megvált! Hogy elnyitotta a ruháját! Alig van belőle egyéb a vörös sipkánál. De az megvan. Legalább van mit szemére huzni, mikor nagyon szemébe süt a halálnapja.

Születésnapunkra halál-üzenetünk érkeztek, a kiket még nem láttunk azelőtt soha.

Napkeltekor már kimentünk a fogadásukra, s elmult tíz óra, mikor a galantai uton feltűntek, s közeledtek alig észrevehető mozgással. Egy orosz hadosztály.

«Szemök közé nézünk!» mondá az én alezredesem.

«De meg akarom én annak nézni a hátátis!» szóló a dolgoba egy fölélő vitéz, miközben a fiuk fölugratnak a gyepől s vonalba állottak.

A hátát!
Könnyű azt megnézni, mikor azt mondják: «Szuronyt szegezz! Huzd szemedre azt a sipkát! Előre!»

De mikor mocszanni sem szabad, hanem állani kell egy helyen; hallgatni, hogyan felelgetnek a mi szegény kis fáradt ágyuink mellbeteget hangon a pihent mennykőveknek, s nézni, hogyan vág véres barázdákat soraink között az orosz golyó! Mert így harcoltunk mi egy óra hosszág mozdatlanul.

Délfelé az alezredes végiglovagolt a hadserek előtt.

«Fiuk! láttuk már szemközt, nézzük meg a hátát is!»

Hadtestünk megmozdult mint a zajló jég. Recsegett a sortűz, mikor lőtávvalba jutottunk. Akkor: szuronyt szegezz! Huzd szemedre azt a sipkát!

Déli tizenkét órákor az orosz hadoszlop helyén állottunk.

Attól fogva kezdett a nap lassan alászállani, azután hanyatlani, majdnem zuhanni. Nem tudom mi történt a balszárnyon, hogy minket visszavezényelték Peredre.

Vége!
Az orosz nyomunkban; látja a vörös-sipkások hátát, a mit még nem látott ellenség.

Vége.
A harmadik hadtest, mely egy lépést sem tett hátra még soha, most visszavonul Zsigárdra, Zsigárdtól Farkasd felé. Mint az fűzött farkas koronkét visszafordul, megsattogtattja agyarárt, marakodva, együtt megerve üldözjével, s ottan-ottan egyet harapva rajta.

Mindjárt leesik a nap. Ha az ellenség akadály nélkül juthat a Vágig, gúzsba köti az egész farkast élve.
A farkasdi fűteza torkolatánál az utóhad állást foglalt.

«Fiuk! ma van a zászlóaljunk születése napja. Lakjuk el a torát!»
Az ellengalogság közeledett. Tűzet!
Még láttam, a mint a két sortűz egy füstfellegben összemértkezett

Azután négy hónapig mi történt a világgal és Magyarországgal, csak a könyvekből tudom; mi történt velem? arról a könyvek sem irnak.
Első a mire emlékezem az, hogy levest adtak, de a kanállal nem bírtam megtalálni a számat. Ni! hát az én jobb kezem, hogy került nekem a balvállamra? . . . Alkalmatlan legyek gyülekeztek homlokomra, lakmározni verítékem, de a jobb kéz, melyet fölemeltem, hogy elkeressem a legyet, ballá változott. Kerestem jobbot, nem volt sehol, helyette egy vászonbáb függött vállomról.

De hiszen nekem jobb kezemnek is kellet lenni, lám minden embernek van: miért nincs énnekem?

«Fiu, mért nincs nekem jobb kezem?»
«Levágjuk!» felelt egy ismeretlen ember az ágyam fejénél. «Levágjuk pompásan és szerencsésen. Egy hét mulva tánczra kerekedhetünk, de addig csendesen legyén.»
«Levágta? Hogy merték levágni? Mit vétettem én, hogy levagták? Loptam én?» és elkezdtem félbeszélalni, átkozva a kegyetlen törvényt, mely a szegény tolvajnak a kezét vágja le.

Nehezen bírtam megérteni, hogy én valaha katona is voltam, hogy harcokat vittam; hogy a farkasdi utcai harcban jobbkarom felső szárát összezsuzta a golyó. Hogy ott ütközetet vesztettünk. Szerencsém, hogy a megvert felkőző se reg még a sebesültjeit sem szedhette össze, mert ott ugyan pusztított a sebláz, a dermenet.

Adják hálát istennek, hogy a császári táborba jutottam, a hol jól berendezett kórház, tudomány és gondos ápolás, a mi amott mind hiányzott, — megmentette életemet.

«De mit csinálnak én már most jobb kéz nélkül?»

«Türjön» felelt orvosom szelíden.

Azért én a kérdést napról-napra ismétetem, s orvosom is ismételte a tanácsot mindannyiszor.

«Türjön.»
Mikor elbocsátottak, orvosom fölkeresett.

«Türjön barátom!» (Oh mekkorát eshetünk, s mivé lettem én! Hát nem is «százados», nem is «uram» már, hanem csak «barátom»? Igen; «barátom»: ezt bizonyítja az az ötven forint is, a mit utraválól adtak «ő felsége kegyelméből.»)

«Türjön barátom. Jobb kéz nélkül még mindig ember az ember. És hogy azt se sirassa tovább, itt van, azt is vízszándom.»

Kibontott egy kézesontvázat.

«Az enyém ez?» kérdém.

«Az ön. Sajnáltam eltemetni, gondoltam, hogy némi vigasztalása lesz önnek, ha harczi emlékét megőrizheti. Szépen ki van készítve.»

Megköszöntem s azt néztem merre van észak.

Komor őszi nap volt, mikor utnak indultam. Az első napon már megtudtam annyit, hogy vége van mindennek. Végem magamnak is. Réműlettel vettem észre, hogy mindent újra kell tanulnom, a mit tudtam. Hogy én Dán Elek vagyok; hogy a Hernád partján egy öreg házban két szerető lélek éjjel-nappal sirva imádkozik értem. Hogy én valamikor álmodtam egy lányról, kinek jobbjá az én jobbombban felelte magát

Lassan haladtam — gyakran pihenvé, szemközt jövőket kikerülgetve, Vácznak, Hatvannak, jól ösmert utakon. Azután fel a Mohi pusztának — az egész ország mohi pusztá most, — Miskolcznak, Szikszónak. Szegény Hernád, ott szembe jött velem, halkan bujkálva, mintha ő is attól rettegne, hogy észreveszik. Lassan odasugott hozzám: «Látod látod, ki hitte volna, mikor az ezkerétszázat idáig kísértem?» Azután osont tovább.

Vége haza jutottam. De ennek a «hazának» is csak a neve volt már, mint a másíknak. Háznak leégett, felgyújtották a muszkák. Szüléim egy rongyos eselédházban húzták meg magokat. A Tamás-kastély teljes fényben ragyogott.

(Folyt. követk.)

Egy magyar művész képei Spanyolországból.

Az illusztrátorok szerepe a művészek között nem mindig háladatan. A valódi tehetség e tekintetben is képes örök nevet biztosítani magának s műveit a magok nemében ép ugy méltán nyolják, mint a nagy olajfestmények és freskók alkotóinak működését. Kell-e más példát említenünk, mint Dorét, a genialis rajzoló, kinek neve ma világszerte ismeretes? A magyar művészek e téren szintén jó nevet vívtak ki. Jankó Jánost a magyar vállalatokból jól ismeri a közönség. Lietzenmayert a «Faust»-hoz készítet illusztrációjáért messze földön tisztelik. Most mint genialis illusztrátor ismét feltűnt egy hazánkfa, Wágner Sándor. A művészvilágban előkelő hangzású neve volt eddig is, s képeiről, melyek közül lapunk is többet mutatott be, sok dicsérő nyilatkozatot lehetett mindenütt olvasni, és Münchenben, a művészet egyik kiváló székelyén, a híres akadémia tanára lett. Hirnevét bizonynyal emelni fogja s még szélesebb körben

MADRIDI CZIRKUS. — WÁGNER SÁNDOR SPANYOLORSZÁGI RAJZAIBÓL.

A BARCELONAI SZÉKESEGYHÁZ. — WÁGNER SÁNDOR SPANYOLORSZÁGI RAJZAIBÓL.

tak kíváncsiak látni azt az embert, ki ily különös módot keresett a halhatatlanság kivívására. Egy humorisztikus író is meglátogatta, s mivel Észak-Amerikában már nagyban folynak az elnökválasztási előkészületek, így szól hozzá:

«Nos doktor ur — mondá Perkins — önnök rövid időre ismét jól kell magát éreznie, hogy Garfieldre szavazhasson.» — «Az az én emberem, — felel Tanner — én mindig rá fogok szavazni. Ő az egyedüli ember, ki a republikánus töredékeket egyesítheti.» — «Mit tenne, ha Garfieldt elnöknek választanák meg?» — «Hát annyira megörülök, — felelt a bőjtölő — hogy Jupiterre mondom! 50 napig bőjtölök.»

A debreczeni csikósok versenye.

Wagner Sándor nagy előszeretettel és virtuozitással festi a lovakat. Sok műven tüntette föl már a paripákat mindenféle csoportban, nyugodtan legelésze, vágatva, a csaták tüztől vagy a sarkantyú által vad iramodásra zaklatva. Mindig kitűnő megfigyeléssel, aprólékos gondig menő tanulmányokkal vannak azok rajzolva és színezve.

A debreczeni ménesben is sok vázlatot és tanulmányt készített a művész, s ekkori időből

röstellné, hogy ha a nyerőponthoz sereghajtónak érkeznek be.

A kép a legválságosabb, a döntő pillanatot mutatja. Az a legény, ki a kipécézett utszlen egy póznára hevenyészett lobogót emel föl, azt a pontot mutatja, a hol a versenynek el kell dőlni. A ki odaér először, az a nyertes. E pont közeledtére indul meg a legnagyobb és utolsó erőködés. Sarkantyú, karikás, biztatás és szép szó nem nyugszik egy pillanatig sem. A néző közönség is közbe szól, mert már látni lehet, hogy körülbelül ki lesz a győztes, azt pedig okvetlenül meg szokták éljenzni.

A verseny eldőlt. A sötét pejen ülő legény diadalmasan rázza árvalányhajás kalapját: igazi délezeleg legény, valósággal lóra termett. De azért még az egész lovas csoport teljes vágatásban van s viharzón nyomul a nyerő pont felé. Még az első, második és harmadik helyért lehet versenyezni.

A kép nagy élénkségét növeli a háttérben elhelyezett tarka tömeg, mely az érdekes látvány szemlélésére gyűlt össze, s ellepte a kocsikat és alkalmas helyeket. Az egésznek híven visszaadott magyaros jellege van. Minden alak eredeti és tipikus, s a ki csak egyszer is látott magyar szerszámot lovat, rögtön ráismer valamenyiben.

szobra van. A diadalkosok (rocas) még a 16-ik és 17-ik században készültek s csak egyet készítettek 1855-ben sz. Vince szentté tételének 400-ös évfordulója ünnepére. Délután 4 órakor indul meg az óriási processzió. Láthatók ott a 7 halalos bűn és a 7 erény közepén: spanyol és török lovagok régies öltözetben, cziczomázott lovakon; József és neje futása Egyiptomba; Herodes katonái a mint a cseszemőket legyilkolják, óriások és törpék a világ részei jelképeze; az ó és új testamentum különböző alakjai szokott ábrázolásokban; egy fin bárányt visz, mint Ker. János jelvényét, a papok kezében képek, öreg emberekben fátylak vannak. S így tovább. A processziót az érsek és városi előkelők zárják be, kiket a néptömegetől lovaskatonák választanak el. Az egész menet körülmege a városon s azután visszatér a székesegyházhoz.

* **Londoni fiatalisága** érdekében külön jótékony társulat alakult, mely oly helyeken, melyek a nyilvános parkoktól távol esnek, külön mulatóhelyiségeket épített, cricket és lapidajátszás, lövöldözés, furdás, stb. számára s hol egyuttal énekarok és olvasó egyletek is legyennek. 14 évestől 21 évesig veszik fel a résztvevőket s maga a helyiség használata ingyenes lesz.

* **A Bastille kövei.** A párisi ünnepélyek alkalmából a francia lapok fölemlítik, hogy a Bastille köveiből a lerombolás után 89 kis bastillet készítettek, minden francia departement számára egyet s a többi kó XVI. Lajos hídjára, a mai Point de la Concorde-ra használtattak föl.

* **A mormonok** üldözöttségük dacára folyvást

Weisz Bernát Ferencz.

Az emberiségi érdekek terén, és gyümölcsöző munkásságban eltöltött hosszú élet derült alkonyán állva, örömmel és megnyugvással tekinthetni vissza az eltöltött évek sorára; birni — még nyolcvan évvel is — a lelki vidámság azon mértékével, mely érdekelténi hagy minden iránt, a mi szép és nemes: oly adománya istennek, mely csak igen keveseknek jut részébe.

A főváros egyik legtevékenyebb és legbuzgóbb polgárának, ki fáradhatatlan tevékenységéről s jótékonyágáról az egész országban ismeretes, Weisz Bernát Ferencznek részébe jutott a zöld öregség e lélekemelő öröme.

E héten ünnepelte 80-adike éve betöltését, testi és lelki erőben; környezve szép családtól, számos tiszteltőtől, s közelről és távolról a köztszettel megható nyilatkozataitól. Az egyesületek, melyeknek alakításában tevékeny részt vett, melyeknek felvirágoztatásán oly ernyedetlenül s annyi önzetlenséggel működött, a főváros polgárainak és képviselőinek széles köre, ismerősi, baráti, tisztelői, siettek őt üdvözölni s neki szerencsét kívánni. A napi sajtó is egyhangu üdvözléssel járult megdicsérléséhez. Mi sem akarunk hátramaradni társainktól s meghozzuk szíves üdvívánatainkat, arcképe s tevékeny élete főbb vonásainak közlése által.

Weisz Bernát Ferencz Lugoson született, Krassó megyében 1800-ban. Iskoláit elvégezve, hosszabb idő után 1838-ban Pestre jött. A kereskedelmi pályán szerzett tapasztalatai folytán 1848-ban a kereskedelmi miniszterium osztálytanácsosává nevezetett ki.

Hatvanadik évében teljesen visszavonult minden üzletől s életét közhasznú czélok előmozdítására szentelte, s különösen humánus czélokra tetemes áldozatokat is hozott. 1861-ben az alkotmányos aera beálltával a fővárosi bizottságba beválasztatván, első indítványa volt a «városi leányárház» a mai Elisabethinum föllállítása, a melyre ő maga azonnal 500 forintot ajánlott föl, a mely összeget később egy ágyának örökös fentartására 2000 frtra emelt föl. Ez a szép intézet ott van az erdősoron s Weisz B. ma is a kezelő bizottság elnöke.

Ez időtől fogva Weisz B. F. életéből szakadatlan sorozatát lehet felmutatni az indítványoknak, tervezeteknek s működésnek. Gond nélkül, magánosan él, leányai (Brockhaus s Geibel híres könyvkereskedők nejei) távol vannak tőle s fiataliságban megszokott tevékenysége nem engedvén, hogy pihenjen, egész idejét a társadalmi munkának, közjólétnek áldozza. Nyolcvan éves kora dacára ifjúi erővel és lelkesedéssel fut, beszél s tesz mindent, hol lehet s ha nincs tárgy, maga képes ilyesmit teremteni s bir elég szívóssággal, hogy eszméit meg is valósítsa. Hosszu sorozat volna, ha mindezt időrendben akarnók feltüntetni, elég legyen ezért csak a legfontosabb mozzanatokat említenünk föl, melyek e derék polgár életében kiemelkednek.

A fővárosi érdekeknek alig van buzgóbb védelmezője, mint Weisz B. Ferencz. Ha valami nagyobb szabású terv, kölcsön, vagy építkezés van szóban, Weisz B. F. mindig elmondja azokra nézeteit a bizottságokban és közgyűléseken. De nem csak nézeteket hoz föl, hanem indítványokat is tesz, a melyek elfogadása mellett azután fáradhatatlanul harcol.

Ott van például a fővárosi közraktárak és a pesti vízvezeték ügye; mindkettőnek, és pedig a város saját vállalkozásában való kiépítése mellett a buzgólkodott, küzdött sokaknak előítéletével, az idegen érdekekkel: s nevezetesen része van abban, hogy mindkettő így létesülhetett. Használót akart eszközölni a légszusz-gyárral is; de az ezzel kötött szerződés felbontását, s a gyárnak a főváros által való kiépítését nem tudta keresztülvinni. Ezzel a tervvel megbukott, s bizony-bizony, ennek is a főváros adja meg az árát, mint a hogy a többinek élvezni a hasznát.

Élénken foglalkozik e mellett a kereskedelmi ügyekkel. Már a 40-es években ő volt a megmentője a kereskedelmi társulatnak, melyet egy megszokott intézeti igazgató a bukás szelére vitt. Azóta is folyvást előkelő részt vesz a kereskedelmi ügyekben. A kereskedelmi akadémiát, ezen már már oly tekintélyes szakintézetet az ő buzgalma s utánjárása hozta létre s ma is ő a fenntartó bizottság elnöke. Igazgatója ezenkívül még a magyar keresk. banknak és a «Pester Lloyd» társaságnak s egyik buzgó tagja az orsz. nemzetgazdasági egyletnek.

Legjobban ismerik Weisz B-t, mint az iskolai takarékpénztárak intézményének terjesztőjét hazánkban. Igaz, hogy Szabadkán már az ő föllepte előtt volt iskolai takarékpénztár, de ez elszigetelve volt s öt éven át nagy küzdelembe került az öregek a gyűléseken, egyletekben, sajtó s levelezés útján kívüni azt, hogy az intézmény gyökereit verjen. Weisz beiratkozott a tanító-egyletekbe, megrendelet lapjait, szónokolt, írt, s alapítványokat tett s végül aranyokat sorsoltatott ki a tanítók között, kik az iskolai takarékpénztárakat kezelték s öt évi buzgó munkája után ma már 230 tanító foglalkozik ez intézménnyel.

Weisz B. F. elnöke s lelke a fővárosi szere-

ségi vagy közművelődési, önzetlen fáradozást, hajthatatlan buzgótságot s lebeszélhetetlen kitartást követel.

Néhány év óta, születése napját mindig egy-egy jótékonyággal ünnepli meg. Teheti, mert az isten megáldotta szorgalmát; de hányan nem teszik, a kik még jobban tehetnék!

A közügyekben való buzgólkodásért ő felségétől a kir. tanácsosi czimmal tiszteltették meg, Polgártársai pedig «az öreg ur» czimmal tisztelték meg. Haragosa egy sinés; ő sem az senkinek; annál több, a ki tisztelt és szereti.

— á —

Keszthelyi fürdő-ivadozás.

Itt a szép Balaton partja virányain,
Hol minden mosolyog... stb.
Berzsenyi.

A «Vasárnapi Ujság» valamelyik nem régi számában Y. R. (a kire nagy a gyanu, hogy egyik részvényese vagy a Sáros, vagy a Rudas-, vagy a Rác-fürdőnek), sok igazsággal s nem kevesebb elmésséggel kimutatta, hogy mi a különbség a ténasszony szilácsi fürdőzése, s az asszony-néni és nénem-asszony rász-fürdői feredése közt. Egyet azonban elfelejtett megmondani az elmés tárca-író, hogy t. i. a két végtel között van egy középső állapot is, a hova tartozik p. o., hogy többet ne említsék, Keszthely. S kora ifjuságotól fogva nagy barátja lévén az igazságnak, nehogy ez a hallgatás által kárt szenvedjen, ellen ő mulasztásának kipótlására vállalkozom.

Kezdem az elején én is, ugyanazzal az alaposággal, melyet nála tisztelni megtanultam. A civilizáció elterjedése óta minden vállalatnál első kérdés, hogy hol vegyünk hozzá pénzt. Y. R-nél a ténasszonynak ad a férje, a mint ez egy ténasszony férjétől megkívántatik; a nénemasszonyok pedig nemcsak a maguk szükségére tudnak szerezni, hanem abból még a gazdának is juttatnak valamit, ha az kedvükbe jár. Az én hátsóm azonban először férfi, másodsor nőten legény, harmadszor fővárosi. S a ki a világban csak valamire is jártas, az ebből egyszerre tudja, hogy az én emberemnek nemcsak hogy senki nem ad semmit: hanem ezer szerencse, ha a tisztogatóné, mosóné, házmesterne, kifőzőné, uszák-mester, színházi pénztárnok stb. stb. ragadozó körmei közül, ünneplő mellények zsebébe, téli eszmaí alsó és felső talpa közé rejte (mert minden jó pesti eszmaínak, két hónapi viselés után elválik alsó talpa a felsőtől), meg tudott menteni egy-

két árva bankót keserves keresményéből. Mikor azután, ugy julius eleje körül, Pest elkezd gözkatlaná válni: a mi emberünk kiteríti maga elé Európá vasuti mappáját, hogy azon egy alkalmas hüsslő pontot keressen a maga számára. Ostende — az nem futja ki; Karlsbad — még egyikéskorán van; várunk még vagy tíz esztendeig, míg a fővárosi élet annyira megrontja tündöket, majunkat, hogy Karlsbad illetékesen befogadhat vendégei közé. Itt vannak még magyar fürdőkül: Radegund, Gleichenberg és Mehádia. A két első nagyon regelmässig, az utolsó nagyon keleties. Hohó! hát Tátrafűred? Isten által adott szép gyöngyö hazánkban, hol a pusztá levegőtől és forrásvíztől üdül test és lélek: de mit ér, ha csak bécsi gründerék és keleti nábobok élvezhetik szorongás nélkül; hisz az még Ostendenél is többre kerül. Megvan! A Balaton vizét használom; egész kis tenger, egész magyar Ostende, s orvos barátom azt mondá, hogy csodásan erősítő hatása van. Most már csak az a kérdés, hol üssük fel főhadisátrunk. Balaton-Fűredről, a másik Fűred névrokonáról szó se lehet; épen oly kegyetlen drága, mint amaz, csakhogy kevesebb kényelmet és kevesebb természetű kincset ad; forráságban él az ember drága pénzen; szóval egészen magyar embernek

DEBRECZENI CSIKÓSOK VERSENYE. — WÄGNER SÁNDOR FESTMÉNYE UTÁN.

származik az a festménye is, melynek rajzát most mutatjuk be, a «debreczeni csikósok versenye».

Minden rendszeres lóversenyél tűznek ki díjakat ugynevezett «paraszt versenyekre» (a budapesti futtatásoknál ugy hívják, hogy «földeszek versenye»), melyekre falusi gazdák és legények szoktak kiállni, hogy megmérkőzzenek a díjért. Természetes, hogy a debreczeni gyepen is megvan ez a versenydíj, mert ha valahol, ugy a nagy alföld e központján lehet számítani, hogy minél érdekesebb lesz. Wagner a debreczeni lóversenyterről festette a jelenetet.

Az apró, vékony jockeyk helyett egyszerre daliás legények tűnnek föl a versenyre kiálló paripák hátán. A paripák is egészen különbözők. Nem oly magasak, nem oly nyulánk nyakuknak, s nincsenek begombolva nagy takarókba, melyeket csak a futtatás előtt néhány pillanattal hántanak le róluk; hanem kisebb fürgé lovak, sallangos, színes szerszámmal, és tarka kendővel is felczizomázva.

A környék legjobb lovas legényei, legszebb lovai állnak ki a sakra: egész tömeg, mely a mint megindul, porzik mögötte az ut, dübörög a föld, s pattog a karikás. A tarka, rohanó gomoly lassankint megnyulik; egy része előbbre jut, a másik része hátrább, de azért a küzdelem meg nem szűnik, mert a ki legelől van, azt még hátha utól lehet érni, s a ki leghátul maradt, nagyon

Egyveleg.

* **Augusztus hónapról** azt tartja az olasz közmondás, hogy «Nedves augusztus nem hoz halált, s a spanyol. Ha augusztusban esik, méz- és boresó esik». A mennydörgés azonban a néphit szerint e hónapban betegséget vagy háborút jelent. Németországi parasztok szerint «augusztus a konyhát, szeptember a pinczét tölti be», az angolok szerint «száraz és meleg augusztus nem hoz jó termést». E hó napjai között elseje, 15-ke, 16-ka és 24-ke legnevezetesebbek. Elsején régen élő bárányokat hoztak a templomba vagy új kenyert ajándékol, az angoloknál pedig a cselédek keztyűt kaptak. 10-én Lőrincz napján az időjárásról sok függ a néphit szerint, 15-én (Nagyboldogasszony napja) hajdan nagy ünnepe volt s ekkor áldották meg a virágokat és gyümölcsöket s ha jó idő volt, nagy örömmel vették. 16-án van Rókus napja, ki tudvaleg a betegek védszentje s ki megvédi a hozzáfutólókat a pestistől. 24-én Bertalan napján a néphit szerint először esik hideg harmat, ha pedig nem, az ősz hosszú és kellemes lesz s ha eső esik e napon, az eső 40 napra terjed. Régen e napon a tanulóknak kis késeket adtak annak emlékére, hogy e szent meg volt nyruva s külön vitatkozások tartattak fe alatt. Midőn a nyomdákban csak papír-ablakok voltak, ezeket Bertalan napján újították meg.

* **Az urnapi körmenet** talán sehol sem történik oly fényesen, mint Valenciában Spanyolországban. Az alkotmány-terén két és fehér leplek vannak le, melyeken két külön nagy diadalkosok áll egy rögtönzött templom előtt, hol a megváltó 20 láb magas

terjeszkednek. Tavasszal 20 misszionáriust küldtek ki Európa különböző részeibe proselyták szerzése végett, s habár némely helyen, különösen Németországban, rossz fogadtatásra találtak, ez évben sokkal több bevándorlóra számítanak, mint azelőtt. Európában az ujonnan megtértek közül több mint száz maradt apostoloskodás végett.

* **Ledőlt emlékoszlop.** Beaumaris angol városban Bulkoley Richard előbbeni helytartónak emlékoszrot állítottak föl, de az oszlop, egy héttel a leleplezés előtt ledőlt s néhány munkást vesélyesen megsebesített. Valószínű, hogy a balesetet az akkor uralkodó vihar okozta, mivel az oszlop igen exponált helyen volt föllállítva.

* **A „Kleopatra tüje»** nevű obeliszk, melyet a volt khedive ajándékozott az Egyesült-Államoknak, a «Dessouk» gőzessel szerencsésen megérkezett New-Yorkba. Összesen 150,000 arany forintba került átszállítása, mely költséget a dusszagad Vanderbiltnewyorki polgár viselte.

* **Garfieldnérol,** az Egyesült-Államok egyik elnökjelöltjének nejeről azt írják, hogy rendkívül tehetséges nő, kinek e mellett igen megnyerő kedves modora van. Férjével együtt tanult, ugyanazon könyveket olvasta s ugyanazon nyelveket tanulta, hogy hogy fiait maga készítette elő a felsőbb iskolákra kitűnő sikerrel. A latin irodalomban nagyon jártas a több modern nyelvet ért. Kis termetű, kellemes arcu nő. Férjével együtt a cambellitől felekezetténi tagja.

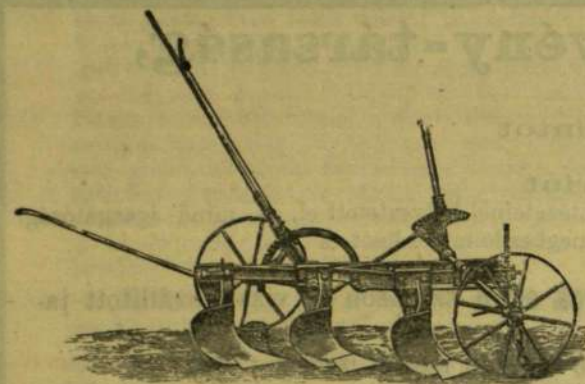
* **Bikaviadalok** ezentul New-Yorkban is lesznek, hol Fernandez nevű spanyol külön arenát nyitott meg e czéla.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök,

Budapest, VIII. Üllői ut 18-ik szám.

ajánl megvételre

CARRET R. és FIAI gőzmozdonyait, fa-, szén- és szalmafűtésre, gőzcséplőit kettős tisztító szerkezettel, sorvetőgépeit.

JÁRGÁNY cséplőt tisztító szerkezettel és anélkül, különféle rostait, trieuröket.

KOTZÓ szab. három barázdas vaskéit nagy munkaképességgel, szecskavágókat, repavágókat stb. 6003

Az ECKSTEIN-féle befőttes hólyagpapiros,

kiválthépen alkalmas a befőttes üvegek bekötésére, az eredeti gyári védjeggyel ellátva, mint már számos évvel óta, úgy az évi idényre is a legjutányosabb eredeti gyári árak mellett kapható

Posner Károly Lajos,

csász. kir. udv. papiros és írószkóz szállítónál. 5998

Legujabb füzet!

BUDAPESTI SZEMLE

a M. Tud. Akadémia megbízásából

szerkeszti

GYULAI PÁL

július—augusztus. 46-ik sz. Ára füzve 2 forint.

TARTALMA:

- I. MIKES KELEMEN ÉS NOVELLÁI — Beöthy Zsoltól.
- II. AZ OROSZOK ÉS ANGOLOK KÖZTI VETÉLKEDÉS KÖZÉP-ÁZSLÁBAN. — Vámbéry Ármintól.
- III. GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN MINT EMBERBARÁT ÉS HAZAFI. Naplói nyomán. (II.) Zichy Antaltól.
- IV. A XVIII-IK SZÁZAD SZELLEMI MOZGALMAIRÓL. — Alexander Bernáttól.
- V. VÁLASZTÁSI IZGATÁS ANGOLORSZÁGBAN. — Frei Gyulától.
- VI. A MALOM OSTROMA. Beszély. Zola Emil után, francziából. Luby Gyulától.
- VII. KÖLTEMÉNYEK: Falun. Gyulai Páltól. — Tervek, álmok. Góbi Imrétől.
- VIII. AZ IRÓI TULAJDONJOG KÉRDÉSÉHEZ.
- IX. ÉRTESÍTŐ: Marczali H. A magyar történet kutatói az Árpádok korában. Pauler Gyula. — Stein L. Der Wucher und sein Recht.

A Budapesti Szemle tájékoztatni igyekszik a magyar közönséget azon eszmékről, a melyek világszerte foglalkoztatják a szellemeket s mintegy közvetítő kíván lenni egyfelől a szaktudomány és művelt közönség, másfelől a hazai és külföldi irodalom között.

E folyóirat a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából és támogatásával jelen ugyan meg, de a cikkeket irányáért és tartalmáért egyedül a szerkesztőség felelős.

Megjelen évenként hatszor, kéthavi kötetekben, 13—14 ivnyi tartalommal. Előfizetési ára, bérmentes küldéssel, egész évre 12 frt, félévre 6 frt. Minden egyes szám 2 frton megszerezhető.

Előfizetések minden könyvárus elfogad.

Franklin-Társulat,

magy. irodalmi intézet és könyvnyomda Budapestben.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

A szekszárdi apátság története.

Szekszárdi czimzetes apáttá kineveztetése alkalmából

írta **FRAKNÓI VILMOS.**

A szekszárdi apátság kiadatlan okleveleivel.

1061—1520.

Több illusztrációval.

Ára füzve 1 frt 50 kr.

Mai számunkhoz van mellékelve: Értesítő a budapesti kereskedelmi akadémia felől.

Pattanások, pörsenések,

szétszortan álló vörös, kemény vagy gyenyedése menő csomósokkák, fakadékok, rezes kiütések esalhatatlanul gyógyíttanak saját magamon megkísérelt szőpítövízem által. Használati utasítással, és alkalmazási szabályzattal; egy üveggel 2 frt.

Arcz-szőr

eltávolítására hölgyeknél, új méregmentes és ártalmatlan készítmény, a mely csupán a szőrt pusztítja el, s a gyöngéd bőrt nem izzgatja. 5996

Egy üveggel 1 frt 50 kr.

Römhild (Thüringia).

Rottmanner J. gyógyszerész.

Kapható és megrendelhető BUDAPESTEN

SVARCZ FRIDERIKA illatszer-kereskedésében, Városház-tér 9., Haris-bazár.

Utazók és lovaglóknak!

Éros uti láda nagyság és minőség szerint 2.85—35 frtig. Kézi láda legcsatibó uti-táska 3—12 frt. Jól berendezett uti-táska 18—60 frtig. Töltés-eszközöknek uti-táska 1.80, 7 frtig. Angol plánc-szűjűk 85 krtdl 2.50-ig. Angol ruházó tekercs 5.75. Legpárna 1.50—2 frt. Uti takaró, legpárna 20.50. Uj lapos zseb napóra irányítól 1 frt. Amer. óra perczmutatóval és ébresztő haranggal 8 frt. Nehéz bika-táza bot 2 frtdl 3.75-ig. Boráthleta bot 5 frt. Selyem-esernyő 4 frtdl 12 frtig. Szővő-esernyő 2—4 frt. Uti napernyő 1.85—4 frt. Valha függő szivartárak 8.85—10 frt. Berendezett püccsok 3, 5, 7 stb. üvegre 9, 10.50, 13.50 frt. Angol püccs- és értékpapír-szekrény 5.25, 6.75, 8, 12 frt. Kedvelt drót hajkefe, használatra kellemes és frissítő 1.60—2 frt.

GUMMI Allóvet és anyaméh fekszedő 1.80, 2.240, 3.50, fecskendő szekrényben, nyomó szerkezettel 3.50, gummi ágybetét 90 kr. 1.35, 3 frt. **Belölt Revolver** 25 tölténnyel 5—25 frtig. **És-köpeny** kámszával, mupkét oldalon viselendő 11, 11.50, 12 frt. Bőrös bő gummi eső-köpeny lovaglóknak 15.75, 17.30, 19 frt.

Angol díszbőr nyereg 15 frtdl 35 frtig. Kantár 2.65-ig. 4 frtig. kettős szárral 4.80—8 frtig. kengyel szaj 2.50—3.50-ig. nyeregterhelt 2.25—3.50, izasztó 3—5 frtig. zablá 1.80—3, 50, trenzli 50 krtdl 2 frtig. kengyelvas 1.60—3 frt. **Uj heveder** önműködő szorítóval 6 frt. Isálló lámpás biztonsági rácsosai, olajra és petróleumra frt. 2—3.50

Lovagló gamaszik szarvas és borjú bőrből 4.50—7.50-ig. Rhinoceros bő lovagló-vesszők 60 krtdl 2.50-ig. Lótisztító kefék 90 kr. Bőr puító és 80 kr. 1, 3 frt. nyereg tisztító szappan 80 kr. **Új vegyület-dobogók** gépek csillóvesztet tanulásához 20 frt, 100 drb. töltött üveggyömb 5 frt

Megrendeléseknél képes árjegyzéket mellékel

Kertész Tódor, BUDAPEST, Dorottya-utca 1.

ZILTZER J.

Budapest, Dorottya-utca 5-ik sz.

Magyarországban az egyedüli 5979

drágakő-köszörülése és kökereskedése:

a hol drágakövek és fél-drágakövek legszebben mintázottak, egybekötve

vész-, domborító- és műnyomdai intézettel és pecsétbélgyárral.

minden e szakmához tartozó munkák a legjutányosabb eredeti áron készíttetnek.

Művezető: **SILBERMAN H.** drágakő-köszörülő és vésnök.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Ráth Mór kiadásai, Budapest Haas-palota.

Shakspere minden munkái. (A „Kisfaludy-Társ.” által eszközölt fordítás.) Uj jutányos kiadás. 19. kötet. Minden kötet 80 krtdl külön kapható.

Mezőgazdasági vizmútan. A m. tud. akad. által a 3000 frt Fáy-díjra érdemesített pályamű. Írta Krassay Jenő. 170 ábrával. Ára 4 frt 50 kr.

1880-ik évi országgyűlési törvényeszközök. I. füzet 52 többnyire igen fontos törvény. Nyolczadrét nagybet. kiadás 1 frt 20 kr. Diszes zsebk. 1 frt 20 kr.

A m. k. ministerium rendeleteinek gyűjteménye 1880. Előfiz. ára 3 frt. 1879. füzve 2 frt. Félbörbe kötve 2 frt 90 kr. Az összes 1867—1879. ministeri rendeletek 35 frt tetemesen lezállított áron kaphatók.

1880. évi XXXVIII. t. cz. a magyar büntetőtörvénykönyvek életbeléptetéséről. Nagyb. 8-ad r. kiadás 30 kr. Diszes zsebk. kiadás 30 kr. — Magyar büntető törvénykönyvek, a büntettekéről, vétségéről, és kihágásokról. — 1880. XXXVII. t. cz. a magy. büntetőtörvénykönyvek életbeléptetéséről. Egy kötetbe füzve. Nagyb. 8-r. kiadás 1 frt. Diszes zsebk. kiadás 1 frt.

1880. évi XXVII. t. cz. a hadmentességi díjról 20 kr. A végrehajtási rendelettel 40 kr.

1880. XLV. t. cz. Az ország erdélyi részeiben, a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zarándmegyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányosítási és tagosítási ügyekben követendő eljárásról. — 1872. máj. 6-iki min. rendelet a birtokrendezési eljárásról az ország erdélyi részeiben 60 kr.

1880. XVIII. t. cz. A cukoradóról szóló. 1878. XXIII. t. cz. módosításáról. 1878. XXII. t. cz. A cukoradóról. — 1878. XXIII. t. cz. A szeszadóról 60 kr.

1880. LI. t. cz. a kir. közjegyzői díjakról, 1874. XXXV. t. cz. a kir. közjegyzőkről. Függelék: közjegyzői szabályrendeletek. 80 kr.

1880. XLVI. t. cz. A telekkönyvi törv. és rendeletek pótlásáról. Az életbeléptetési és végrehajtási ministeri rendelettel, 40 kr.

Az összes telekkönyvi törvények és rendeletek az újabb időkig kiegészített teljes kiadás. 1 frt 80 kr.

Az új erdőtörvény 50 kr. Végrehajtási rendeletek 50 kr. 1879. igazságügyi rendeletek 50 kr.

Az 1867—1879 igazságügyi rendeletek egyetlen teljes kiadás 3 diszes kötésben kötve jelvényekkel csak 10 frtdl kapható.

Ugyancsa: RÁTH MÓRNÁL megjelent az összes törvények és rendeletek egy teljes, mint külön kézi kiadásokban. — Előfizetésekre is kaphatók. Teljes jegyzékek ingyen. — RÁTH MÓR által mindennemű szives irodalmi megrendelések a legnagyobb figyelemmel és pontosággal teljesíttetnek.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és / egész évre 12 frt / POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: / félévre — 6 * / Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre 3 frt / félévre — 4 * / Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: / egész évre 6 frt / félévre — 3 * / Külföldi előfizetőknek a postaiilag meghatározott viteldél is eszotlanó.

33-ik szám 1880. BUDAPEST, AUGUSZTUS 15. XXVII. évfolyam.

BIB DODA, MIRIDITA FEJEDELEM.